

กรณี : เกิดอุบัติเหตุลูกจ้ำงถูกทรายไหลทับร่างเสียชีวิต

๑. ข้อมูลสถานประกอบการ

- ๑.๑ ชื่อสถานประกอบการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก
ประกอบกิจการ การขุดดิน กรวด การดูดทราย
ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ปฏิบัติงานของลูกจ้ำง จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันฯ คือ นาย A และนางสาว B
- ๑.๒ มีจำนวนลูกจ้ำงรวม ๙ คน เป็นชาย ๘ คน เป็นหญิง ๑ คน
แบ่งเป็นลูกจ้ำงรายเดือน จำนวน ๙ คน ลูกจ้ำงรายวัน จำนวน - คน
ลูกจ้ำงต่างชาติ มี ไม่มี
- ๑.๓ กำหนดวันทำงานของลูกจ้ำง ๖ วันต่อสัปดาห์ คือ วันจันทร์ – วันเสาร์ มีวันหยุดประจำสัปดาห์
๑ วัน คือ วันอาทิตย์
ทำงานตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. เวลาพัก ๑ ชั่วโมง คือ เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.
- ๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้ำง (กรณีร้ายแรง) ไม่มี

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก ประกอบกิจการ การขุดดิน กรวด การดูดทราย มีสถานที่ปฏิบัติงานลูกจ้ำงใช้ชื่อ ข ตั้งอยู่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ทั้งหมด ๘๐ ไร่ ขุดเป็นบ่อทราย ใช้พื้นที่ประมาณ ๔๐ ไร่ ความลึกของบ่อประมาณ ๖ เมตร โดยบ่อทรายอยู่ห่างจากริมแม่น้ำมูล ประมาณ ๕๐-๖๐ เมตร
- นาย Z (ผู้เสียชีวิต) อายุ ๕๘ ปี เป็นลูกจ้ำงของ หจก. ก ตำแหน่งพนักงานประจำล้างพักทราย ทำหน้าที่ดูแลให้ทรายไหลลงในถังพัก และเปิด-ปิดวาล์วเพื่อปล่อยทราย ออกจากถังพัก มีอายุงาน ๑๕ ปี

- เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบการจัดการ ประกอบด้วย

๑. เครื่องจักรเรือดูดทราย ๑ ลำ

๒. รถแบ็คโฮใช้ขุดดิน ๑ คัน

๓. ถังกระบะเหล็กพักทรายทรงกรวยขนาดกว้าง ๓ เมตร ยาว ๑๖ เมตร โดยแบ่งเป็นช่องเก็บทรายจำนวน ๔ ช่อง แต่ละช่องมีขนาดกว้าง ๓ ยาว ๔ เมตร มีความลึกจากปากบ่อของแต่ละช่องถึงด้านล่างปล่องประตูเปิด-ปิดระบายทรายออก ๕ เมตร โดยแต่ละช่องจะมีปล่อง เปิด-ปิด ๔ ปล่องแต่ละปล่องมีความกว้าง ๑ ฟุต ยาว ๑๒ เซ็นติเมตร

ภาพถังกระบะเหล็กพักทราย

ภาพเรือเครื่องจักรดูดทราย

- กระบวนการผลิต/ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน

๑. พนักงานควบคุมเรือเครื่องจักรดูดทราย ควบคุมให้เครื่องจักรดูดทรายจากบ่อผ่านหัวดูดขึ้นตามท่อ ผ่านตะแกรงร่อนทรายลงไปพักไว้ในถังกระบะเหล็กพักทรายให้เต็มทั้ง ๔ ช่อง

๒. ระหว่างที่เครื่องจักรดูดทรายทำการดูดทรายขึ้นมายังถังพัก พนักงานประจำถังพักทรายซึ่งมีจำนวน ๒ คน มีหน้าที่ต้องขึ้นไปบนถังพักเพื่อจัดการให้ทรายที่ดูดขึ้นมาและผ่านตะแกรงร่อนทรายลงไปในห้องเก็บให้เต็มทั้ง ๔ ช่อง แล้วแจ้งให้พนักงานควบคุมเรือเครื่องจักรดูดทรายหยุดเครื่องจักร

๓. พักทรายในถังพักไว้ประมาณ ๒๐ นาที เพื่อให้ความชื้นที่พอดี

๔. เมื่อต้องระบายทรายออกจากถังพัก พนักงานประจำถังพักทราย ต้องลงมาจากถังพักเพื่อเปิดวาล์วปล่อยทรายจากถังพักทรายทั้ง ๔ ช่อง ลงปล่อยระบายสู่สายพานลำเลียงทรายด้านล่าง ไปเก็บกองพักไว้เพื่อรอการจำหน่าย หากมีเหตุที่ทรายไม่ไหลหรือไหลช้า ซึ่งอาจเกิดจากการเกาะติดของทรายในห้องบนถังพัก พนักงานฯ อาจต้องขึ้นไปบนถังพักเพื่อใช้อุปกรณ์พลั่วเหล็กยาวจัดทรายที่เกาะติดในห้องพักทราย

ภาพจำลองกระบวนการผลิต

๒.๒ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๐.๓๐ น. เรือเครื่องจักรดูดทรายได้ดูดทรายมาจากบ่อทราย นำขึ้นไปพักไว้ที่ถังกระบะพักทรายเต็มทั้ง ๔ ช่อง จนได้ความชื้นพอดีแล้ว นาย T และนาย Z พนักงานประจำ ถังพักทราย ได้เปิดระบบวาล์วเพื่อปล่อยทรายจากถังพักทราย ทั้ง ๔ ช่อง ลงปล่องด้านล่าง ขณะที่เครื่องกำลังทำงานระบายทรายลงจากถังพักอยู่นั้น นาย T และเพื่อนร่วมงานอีก ๓ คน ที่พักรออยู่บริเวณใกล้เคียง ได้ยินเสียงร้องตะโกนขอความช่วยเหลือจากนาย Z ดังมาจากในถังกระบะพักทราย จึงปิดระบบวาล์วและปีนขึ้นไป บนถังกระบะพักทรายเห็นร่างนาย Z ในช่องปล่อยทราย ช่องที่ ๓ กำลังถูกทรายทับถมร่างไปเกินครึ่งตัว โดยทรายที่ค้างอยู่ในถังไหลลงถมร่างนาย Z เรื่อย ๆ ได้พยายามช่วยกันดึงแขนนาย Z ให้ขึ้นพ้นจากทราย แต่ดึงไม่ไหวทรายได้ไหลลงไปถมทับร่างนายอินทร์สาฯ ต่อหน้าเพื่อนร่วมงาน จึงรีบแจ้งเจ้าหน้าที่กู้ภัยมาให้ความช่วยเหลือ

เวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น. หน่วยกู้ภัยมาถึงที่เกิดเหตุ ได้ใช้อุปกรณ์ขุดหาจนพบร่างนาย Z อยู่ในท่ายืนหมดสติตรวจสอบเบื้องต้นนาย Z เสียชีวิตแล้ว นาย T เพื่อนร่วมงาน คาดว่าทรายอาจจะไหลเข้า นาย Z จึงเอาพลั่วลงไปในถังเพื่อขุดทรายที่เกาะติดอยู่ข้างถังพักให้ไหลลงได้สะดวก เมื่อทรายไหลได้สะดวก ทรายที่ค้างอยู่ปากถังพักจึงไหลลงถมนาย Z อย่างรวดเร็ว การลงไปถังพักทรายของนาย Z ไม่มีผู้ใดทราบ

ภาพตอนพบร่างผู้เสียชีวิตในช่องเก็บทราย

๓. รายละเอียดการประสบอันตรายหรือความสูญเสียหรือหยุดการผลิตจากอุบัติเหตุ

- ๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต ๑ คน
- ๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ - คน
- ๓.๓ จำนวนผู้ทุพพลภาพ - คน
    ข้าราชการพยาบาล -
- ๓.๔ การสูญเสียทรัพย์สินหรืออาคารสถานที่/เครื่องจักรอุปกรณ์
- ๓.๕ อื่นๆ -

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

- ลูกจ้างมีอายุงาน ๑๕ ปี ปฏิบัติงานด้วยความเคยชินอาศัยประสบการณ์และความชำนาญส่วนตัว
- ลูกจ้างไม่ได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยฯ และอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
- ลูกจ้างไม่ได้แจ้งให้เพื่อนร่วมงานทราบ ขณะขึ้นไปตรวจสอบบริเวณถังพักทราย

๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

เนื่องจากลักษณะถังกระบะพักทรายมีโครงสร้างเป็นเหล็กทรงกรวยมีความสูง ๕ เมตร เมื่อผู้ปฏิบัติงานลงไปปฏิบัติด้านล่าง มีความเสี่ยงที่จะทำให้ทรายพังทลายลงมาได้

๔.๓ ปัจจัยอื่น ๆ ด้านการบริหารจัดการ

- ไม่จัดให้มีขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการทำงาน
- ไม่มีการอบรมและกำกับดูแลให้ลูกจ้างเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยก่อนเริ่มปฏิบัติงาน
- ไม่มีการตรวจสอบสภาพพื้นที่การทำงานให้มีความปลอดภัยก่อนเริ่มปฏิบัติงานและระหว่างการทำงาน
- ไม่ได้กำหนดเขตอันตรายในบริเวณพื้นที่ที่อาจมีการพลัดตก และติดป้ายเตือนอันตรายพื้นที่ดังกล่าว

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

จากสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในครั้งนี้ ในเบื้องต้นสามารถกำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกัน และควบคุมอันตรายได้ ดังต่อไปนี้

๕.๑ จัดให้มีข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้งต้องอบรม หรือชี้แจงให้ลูกจ้างได้รับทราบ ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน และควบคุมดูแลให้ลูกจ้างปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

๕.๒ กำหนดเขตอันตรายในบริเวณพื้นที่ที่อาจพลัดตกลงไป จัดทำราวกันหรือรั้วกันตกที่มั่นคงแข็งแรง ล้อมรอบ เพื่อป้องกันการพลัดตกลงไป และติดป้ายเตือนอันตรายพื้นที่ดังกล่าว

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

๖.๑ พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้ง ให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานและแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

ฯลฯ

มาตรา ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างปลอดภัย

ในกรณีที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน เปลี่ยนสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลง เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ ซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างทุกคนก่อนการเริ่มทำงาน

การฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ อธิบดี ประกาศกำหนด

ฯลฯ

มาตรา ๑๗ ให้นายจ้างติดประกาศสัญลักษณ์เตือนอันตรายและเครื่องหมายเกี่ยวกับ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งข้อความแสดงสิทธิและหน้าที่ ของนายจ้างและลูกจ้าง ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการ

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุฯ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๓ (นครราชสีมา)

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน